

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyň: **a) obec Louňovice**, Horní návěs 6, Louňovice, zastoupena advokátem Mgr. Josefem Žďárským, Revoluční 15, Praha, **b) A. T.**, zastoupena advokátem Mgr. Karlem Tománkem, Sokolovská 505, Čerčany, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, Zborovská 11, Praha, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **PhDr. M. J.**, zastoupena advokátem JUDr. Tomášem Hlaváčkem, Kořenského 15, Praha, o žalobách proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 8. 2023, čj. 073236/2023/KUSK-DOP/Svo, v řízení o kasačních stížnostech žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 4. 11. 2025, čj. 59 A 41/2023-71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se zamítají**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Osoba zúčastněná na řízení **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci

[1] Městský úřad v Říčanech, odbor správních agend a dopravy (*silniční úřad Říčany*), rozhodl dne 5. 4. 2023 o návrhu na určení právního vztahu podle § 142 odst. 1 správního řádu tak, že se na pozemcích parc. č. XA a XB5 (nyní parc. č. XC, XD, XE, XF, XG a XH) v katastrálním území L. nenachází veřejně přístupná účelová komunikace. Žalovaný následně upravil výrokovou část rozhodnutí silničního úřadu Říčany a ve zbytku jej potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránily žalobami u Krajského soudu v Praze, který je nyní napadeným rozsudkem zamítl.

2. Kasační stížnosti

[2] Stěžovatelky rozsudek krajského soudu napadají kasačními stížnostmi z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., tedy pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, pro vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, a pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí.

[3] **Obec Louňovice** jako stěžovatelka a) namítá nepřezkoumatelnost pro nesprávné posouzení povahy řízení o určení právního vztahu krajským soudem, který jej podřadil pod sporná řízení. Stěžovatelka s tímto závěrem nesouhlasí, neboť sporné řízení je ve správním řádu upraveno v § 141 a řízení o určení právního vztahu je upraveno až v § 142 stejného zákona, proto pod sporná řízení zřejmě nespadá. Dále uvádí, že rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesprávné vyhodnocení povinnosti unést břemeno tvrzení a břemeno důkazní k jednotlivým znakům veřejně přístupné účelové komunikace, neboť návrh na určení právního vztahu nepodala pouze stěžovatelka a), ale i OZNŘ, u níž tuto povinnost krajský soud neshledal. Stejnou optikou tak měla OZNŘ prokázat neexistenci účelové komunikace, což však neučinila. Stěžovatelka se proto domnívá, že na účastníky řízení byly kladeny odlišné nároky. Z procesní opatrnosti namítá rovněž nesprávný postup krajského soudu, který postupoval v rozporu s § 77 odst. 1 s. ř. s., neboť z napadeného rozsudku není zřejmé, zda některé závěry správních orgánů o neexistenci účelové komunikace přijal za své, či představují vlastní závěry soudu na základě nově provedených důkazů. Provedl-li totiž krajský soud důkazy mimo jednání, aniž by o tom poučil účastníky řízení, je rozsudek nepřezkoumatelný. Nepřezkoumatelnost stěžovatelka namítá i pro nepřiměřeně přísné požadavky na prokázání udělení souhlasu s veřejným užíváním cesty.

[4] Stěžovatelka dále namítá nesprávné posouzení povinnosti prokazovat (resp. zjišťovat) existenci souhlasu některého z vlastníků pozemku, na kterém se účelová komunikace nachází. Jelikož je posuzovaná cesta užívána od nepaměti, je na ni nutné ve smyslu rozsudku NSS ze dne 5. 10. 2016, čj. 3 As 249/2015-37, pohlížet jako na účelovou komunikaci. Na tom nic nemění ani skutečnost, že se podoba cesty za hranicí někdejšího pozemku parc. č. XCH v čase měnila. Krajský soud pochybil i při posuzování udělení souhlasu v době nesvobody, neboť i pokud by byl udělen souhlas s obecným užíváním pozemku jako cesty, byla by tímto souhlasem OZNŘ jako právní nástupkyně vázána a nebyla oprávněna jej odvolat.

[5] Konečně stěžovatelka namítá, že krajský soud dospěl k nesprávnému závěru, že se posuzovaná cesta do roku 1944 jeví jako slepá, neboť tato skutečnost nemá oporu ve spise. Ze spisového materiálu je naopak zřejmá komunikační potřeba k nemovitostem ve vlastnictví žalobkyně b) a vlastníka sousední chaty, přičemž z ustálené judikatury NSS se podává, že k prokázání komunikační potřeby postačí potřeba cesty k jedné nemovitosti.

[6] **A. T.** jako stěžovatelka b) tvrdí, že správní orgány a následně rovněž krajský soud nesprávně vyhodnotily udělení souhlasu s užíváním cesty na pozemku OZNŘ. V nyní posuzované věci sice nebylo prokázáno udělení výslovného souhlasu, s ohledem na množství nepřímých důkazů však nelze mít pochyb o udělení konkludentního souhlasu s užíváním komunikace. Z ustálené judikatury současně plyne, že udělil-li vlastník pozemku, na kterém se má veřejná komunikace nacházet, jednou souhlas s jejím užíváním, nemůže být tento souhlas následně odvolán, a to ani jeho právním nástupcem.

pokračování

[7] Stěžovatelka nesouhlasí rovněž se závěrem krajského soudu, že není relevantní zachycení cesty v mapě II. vojenského mapování, protože cesta v následujících desetiletích z části zanikla. Posuzovaná komunikace vznikla před více než 150 lety a mapa II. vojenského mapování společně s dalšími předloženými důkazy prokazuje její dlouhodobou existenci, takže ani její částečná změna nemůže mít vliv na toto řízení. Shodně nelze z výše uvedeného dovodit ani to, že cesta nebyla užívána veřejností. Je totiž zřejmé, že do výstavby nových rodinných domů byla komunikace jedinou přístupovou cestou k obhospodařování všech pozemků v části obce Zájezdí. Nesloužila přitom pouze k obhospodařování luk a polí, ale též jako přístupová cesta k lesu, podél kterého od nepaměti vede. Skutečnost, že byla užívána širokou veřejností, vyplývá jak z jejího zachycení v různých mapových podkladech, dlouhodobé patrnosti v terénu, tak i z jejího užívání vlastníky rekreačních objektů a obyvateli nové zástavby k procházkám. Samotný fakt, že cesta v průběhu let měnila svou délku, ještě nesvědčí o tom, že byla užívána pouze omezeným okruhem osob. Stěžovatelka je proto přesvědčena, že krajský soud v rozporu se správním spisem dovodil, že cesta není užívána odedávna širokou veřejností a současně že nebyl prokázán souhlas s jejím užíváním.

3. Vyjádření žalovaného a OZNŘ

[8] **Žalovaný** uvádí, že krajský soud sice nesprávně podřadil řízení o určení právního vztahu pod sporná řízení, nicméně tak učinil v souvislosti s dokazováním a posuzováním otázky, zda stěžovatelky unesly břemeno tvrzení a břemeno důkazní. Podle § 142 odst. 3 správního řádu platí, že pro dokazování ve věcech určení právního vztahu se obdobně použije § 141 odst. 4 stejného zákona. Užitím slova „obdobně“ s odkazem na jiné ustanovení téhož nebo jiného předpisu přitom zákonodárce vyjádřil, že se toto ustanovení použije na vymezené právní vztahy v plném rozsahu. Krajský soud proto správně uzavřel, že stěžovatelky neunesly břemeno důkazní co do prokázání jednotlivých znaků veřejně přístupné účelové komunikace ve smyslu § 142 odst. 3 ve spojení s § 141 odst. 4 správního řádu. Oproti tomu žalovaný namítá, že OZNŘ břemeno tvrzení i důkazní unesla, neboť prokázala snahu zamezit užívání jejího pozemku, a to okamžitě po jeho nabytí.

[9] Žalovaný dále nesouhlasí s tvrzeným prováděním důkazů mimo jednání, jelikož z napadeného rozsudku je dostatečně seznatelné, že krajský soud další důkazy neprováděl a že odůvodnění podložil již provedenými důkazy. Důvodná není ani námitka, že by cesta byla v terénu patrná od nepaměti pouze proto, že je zachycena v mapách vojenského mapování. Pro posouzení existence veřejně přístupné účelové komunikace je totiž podstatná jak její patrnost v terénu, tak také to, zda byla užívána širokou veřejností, nikoli jen její zachycení v mapách. Jelikož cesta sloužila k hospodaření se zemědělskými pozemky a po navrácení v restituci byla oplocena, je zřejmé, že byla užívána pouze omezeným okruhem osob. Proto nelze dovodit ani udělení souhlasu z tvrzeného užívání cesty od nepaměti, neboť taková skutečnost ze správního spisu nevyplývá.

[10] Žalovaný připomíná, že pro určení, že cesta nenaplňuje znaky veřejně přístupné účelové komunikace, stačí, aby nebyl naplněn jeden z obligatorních znaků. Jelikož nebylo prokázáno udělení souhlasu s obecným užíváním pozemku, nebylo zapotřebí zkoumat ani další znaky.

[11] **PhDr. M. J.** jako OZNŘ uvádí, že řízení o určení existence, popř. neexistence, veřejně přístupné účelové cesty je fakticky vedeno již od roku 2011 a formálně od roku 2014. Od samého počátku přitom OZNŘ tvrdí a dokládá důkazy prokazující neexistenci

účelové komunikace, a proto nesouhlasí se stěžovatelkou a), že by ně byly kladeny odlišné nároky. Nesouhlasí ani s námitkou, že u historických cest obecně nelze prokazovat udělení souhlasu či splnění komunikační potřeby. V nynější věci bylo prokázáno, že posuzovaná cesta je polní cestou, která sloužila k obhospodařování okolních pozemků, přičemž současně nebyly identifikovány nemovitosti jiných osob, pro které by cesta představovala nenahraditelnou přístupovou komunikaci.

[12] Ke kasační stížnosti stěžovatelky b) OZNŘ uvádí, že nijak neodůvodnila svůj závěr o letitém užívání cesty širokým okruhem osob, ani jej nepodložila důkazními prostředky. Stěžovatelka b) pouze opakuje svá tvrzení, která již uplatnila v žalobě, a bezpředmětně polemizuje se závěry krajského soudu. OZNŘ má dále za to, že si stěžovatelka b) v kasační stížnosti protirečí, jelikož na jednu stranu uvádí, že zakreslení cesty do starších map svědčí nejen o její existenci, ale i o jejím veřejném užívání, avšak zároveň prohlašuje, že zanesení cesty do novějších map je pouhou marginálií, a není tak podle ní podstatné, že v novějších mapách tato komunikace již zaznamenána není.

[13] K námitkám obou stěžovatelek OZNŘ připomíná, že z ustálené judikatury NSS i Ústavního soudu vyplývá, že soukromoprávní řešení užívání cizího pozemku má vždy přednost před veřejnoprávním omezením vlastnického práva. Stěžovatelka b) se však o žádné soukromoprávní řešení nepokusila, dokonce ani nereagovala na nabídky možného řešení, které jí OZNŘ navrhla.

4. Posouzení věci NSS

[14] NSS se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku, neboť pouze u přezkoumatelného rozhodnutí lze posuzovat také jeho zákonnost. Soud připomíná, že má-li být rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, z jakého skutkového stavu soud vycházel, jaké skutečnosti považoval za rozhodné, případně proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné. Podle ustálené judikatury též platí, že subjektivní nesouhlas stěžovatele (stěžovatelek) s postupem v řízení či s důvody rozhodnutí nečiní rozhodnutí nepřezkoumatelným (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2025, čj. 7 As 269/2024-35).

[15] Z napadeného rozsudku je podle NSS zřejmé, jaké skutečnosti považoval krajský soud za rozhodné při posuzování, zda byly naplněny obligatorní znaky veřejně přístupné účelové komunikace, i z jakých důvodů dospěl k závěru, že stěžovatelky neunesly důkazní břemeno. Krajský soud přihlédl ke všem žalobním námitkám, náležitě vypořádal jednotlivé žalobní body a současně vysvětlil, proč z tvrzení stěžovatelek ani z předložených důkazů nelze dovodit udělení souhlasu s obecným užíváním pozemku OZNŘ jako účelové komunikace. Z rozsudku je rovněž patrné, že krajský soud opřel své rozhodnutí o dříve provedené důkazy a že se neuchýlil k dalšímu dokazování, jak tvrdí stěžovatelka a). Pochybení krajského soudu nelze shledat ani v tom, že přijal některé závěry správních orgánů za své. Z ustálené judikatury totiž vyplývá, že „je-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil“ (srov. rozsudky NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS, ze dne 26. 9. 2024, čj. 6 Afs 168/2023-44, ze dne 27. 6. 2024, čj. 10 Afs 26/2024-62, nebo ze

pokračování

dne 27. 6. 2024, čj. 8 Afs 151/2022-135). Současně též platí, že krajské soudy nejsou povinny vypořádat každou dílčí námitku a nemusí výslovně reagovat na každé tvrzení, postaví-li své závěry na ucelené argumentaci, která věcně pokryje všechny argumentační body žaloby (srov. nálezn Ústavního soudu ze dne 17. 12. 2008, sp. zn. I. ÚS 1534/08, nebo rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2014, čj. 7 As 126/2013-19). Z nyní přezkoumávaného rozsudku je zřejmé, že se krajský soud dílčími námitkami zabýval a náležitě odůvodnil, proč nelze dovodit udělení souhlasu s obecným užíváním komunikace, a to ani konkludentního. Krajský soud také náležitě vysvětlil, na základě jakých důkazů dospěl k závěru, že posuzovaná cesta byla do roku 1944 slepá.

[16] Napadený rozsudek nelze považovat za nepřezkoumatelný ani proto, že krajský soud podřadil řízení o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu pod sporná řízení. Krajský soud tak totiž učinil v souvislosti s dokazováním. Podle § 142 odst. 3 je přitom zřejmé, že pro dokazování v řízení o určení právního vztahu platí ustanovení o dokazování ve sporném řízení obdobně s tím, že podle § 141 odst. 3 stejného zákona *ve sporném řízení vychází správní orgán z důkazů, které byly účastníky navrženy. Pokud navržené důkazy nepostačují ke zjištění stavu věci, může správní orgán provést i důkazy jiné. Neoznačí-li účastníci důkazy potřebné k prokázání svých tvrzení, vychází správní orgán při zjišťování stavu věci z důkazů, které byly provedeny.* Krajský soud proto nepochybil, vyhodnotil-li, že stěžovatelky v řízení o existenci veřejně přístupné účelové komunikaci nesly důkazní břemeno. Stěžovatelce a) nelze přisvědčit ani v tom, že by byly na účastníky řízení kladeny odlišné nároky, neboť ze spisového materiálu vyplývá, že OZNŘ svá tvrzení podložila adekvátními důkazy.

[17] Lze proto učinit dílčí závěr, že napadený rozsudek je přezkoumatelný, a proto NSS přistoupil k jeho věcnému přezkumu.

[18] V nynější věci je rozhodující, zda byly kumulativně naplněny znaky veřejně přístupné účelové komunikace, kterými jsou 1) existence patrné a stálé cesty v terénu; 2) naplnění zákonného účelu; 3) souhlas vlastníka s užíváním účelové komunikace; 4) nutná komunikační potřeba (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 11. 2015, čj. 6 As 213/2015-14, č. 3371/2016 Sb. NSS). Mezi účastníky řízení není sporné naplnění prvních dvou definičních znaků. Stěžovatelky však nesouhlasí se závěrem, že z předložených důkazů nelze dovodit udělení souhlasu vlastníka s obecným užíváním pozemku jako účelové komunikace.

[19] Krajský soud správně připomněl, že souhlas lze udělit jak výslovně, tak konkludentně (strpěním obecného užívání pozemku). Chce-li vlastník zabránit vzniku účelové komunikace, musí být aktivní a vyslovit tzv. kvalifikovaný nesouhlas, tj. projevit vůli kontrolovat přístup veřejnosti na svém pozemku (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2014, čj. 5 As 140/2012-22). Jestliže vlastník souhlas vyslovil, jsou jeho soukromá práva omezena veřejnoprávním institutem, a užívání účelové komunikace nemůže být následně vyloučeno jednostranným úkonem tohoto vlastníka ani jeho právního nástupce. Souhlas vlastníka je, s výjimkou případů restituce, neodvolatelný (nálezn Ústavního soudu ze dne 9. 1. 2008, sp. zn. II. ÚS 268/06).

[20] Stěžovatelky namítají, že konkludentní souhlas lze dovodit z předložených map, a také že udělení souhlasu není nutné prokazovat, neboť cesta byla užívána od nepaměti.

[21] NSS předně připomíná, že dokazování, zda byla cesta užívána od nepaměti, je nezřídka problematické a sporné. Komplikované je zejména prokázání veřejnosti starých

cest. V těchto případech totiž starší judikatura vycházela z domněnky věnování, bylo-li prokázáno, že cesta byla užívána trvale z naléhavé komunikační potřeby (rozsudek NSS ze dne 2. 5. 2012, čj. 1 As 32/2012-42, nebo rozsudek NS ze dne 7. 10. 2003, čj. 22 Cdo 2191/2002). Z ustálené judikatury rovněž plyne, že „*existuje-li zde naléhavá komunikační potřeba, pro kterou je určitá cesta od nepaměti užívána veřejností, přičemž (zejména právě pro dlouhodobost užívání) nelze již zjistit, zda některý z předcházejících vlastníků s obecným užíváním vyslovil souhlas, jedná se o veřejně přístupnou účelovou komunikaci*“ (srov. rozsudek NSS ze dne 5. 10. 2016, čj. 3 As 249/2015-37). Spornou cestu by proto bylo možné považovat za účelovou komunikaci, aniž by byl doložen souhlas vlastníka, tehdy, bylo-li by prokázáno její užívání veřejností z naléhavé komunikační potřeby. Jak ale správně poukázal krajský soud, skutečnost, že je cesta vyznačena v předložených mapách, sama o sobě nevypovídá o jejím veřejném užívání. Dokládají-li stěžovatelky dlouhodobé užívání cesty mapou II. vojenského mapování, NSS upozorňuje, že takto označená mapa se ve spise nenachází. Je v něm však obsažena blíže neidentifikovaná mapa, na kterou krajský soud odkazuje v rozsudku a která by s ohledem na použité grafické prvky, jazyk a označení mohla odpovídat mapě II. vojenského mapování. Ani z ní však nelze dovodit, zda byla cesta užívána širokou veřejností, neboť společně s dalšími důkazy (mapou III. vojenského mapování, geometrickým polohopisným plánem či leteckým měřickým snímkem z roku 1949) je zřejmé, že se tato cesta v čase měnila a zčásti zanikla. Stěžovatelkám proto nelze přisvědčit ani co do námitky spočívající v nesprávném označení cesty jako slepé v období do roku 1944. Na mapě III. vojenského mapování je posuzovaná cesta vymezena podél okraje lesa s tím, že patrně končí u pozemku č. XCH, což by odpovídalo zakreslení cesty do geometrického polohopisného plánu z roku 1944, na kterém je cesta rovněž zakreslena téměř k hranici pozemku č. XCH. Jelikož však z předložených dokumentů nevyplývá, že by cesta navazovala na další komunikace a stěžovatelky netvrdily ani neprokázaly opak, dospěl krajský soud ke zcela racionálnímu závěru, že cesta byla nejspíše slepá a sloužila k obhospodařování zemědělských pozemků, které byly ve vlastnictví právních předchůdců OZNŘ (viz výpis z pozemkové knihy pro katastrální území Louňovice, č. knihovní vložky 608, ze dne 21. 5. 1992).

[22] Krajský soud nepochybil ani při posuzování smlouvy tržové z 1. 6. 1944, na základě které byly patrně na pozemcích č. XCH a č. XI (podle číslování užívaného v roce 1944) vybudovány dvě chaty, z nichž jedna je v současné době ve vlastnictví stěžovatelky b). Součástí této smlouvy byl i již zmiňovaný geometrický polohopisný plán, ve kterém je cesta zakreslena podél lesa k okraji pozemku č. XCH odbočující severovýchodním směrem. Tyto chaty jsou dále zachyceny na leteckém měřickém snímku z roku 1949, na kterém však sporná cesta není vidět. NSS sice nepopírá, že cesta mohla být zakryta korunami stromů, nicméně v souladu s krajským soudem poukazuje na skutečnost, že na tomto snímku není patrná ani cesta odbočující severovýchodním směrem. Z tohoto snímku je ale zjevné, že přístup k chatám byl zajištěn jiným způsobem, a to cestou východně od chat. Geometrický polohopisný plán z roku 1944 tak pravděpodobně zakresloval spíše plánovaný stav, nikoli tehdejší reálný stav v dané oblasti.

[23] Stěžovatelka b) se dále dovolává topografické mapy S-1952, na jejímž základě dovozuje, že sporná komunikace v této době představovala jedinou cestu k obhospodařování pozemků v části obce Zájezdí. Na této mapě, která podle spisového materiálu vznikla v roce 1962, je cesta již zakreslena obdobně jako na geometrickém polohopisném plánu, který se však neshoduje se stavem vyobrazeným na leteckém měřickém snímku z roku 1949. Krajský soud tak dospěl ke zcela logickému závěru, že stav zakreslený v geometrickém polohopisném

pokračování

plánu vznikl patrně někdy v průběhu 50. let minulého století. Ani tyto skutečnosti však neprokazují veřejné užívání cesty, neboť ta zřejmě sloužila předně jako přístupová komunikace k nově zřízeným chatám, které patrně vznikly mezi lety 1944–1949, neboť na leteckém měřickém snímku jsou již zaznamenány. Z označené topografické mapy S-1952 nelze dovodit ani případný souhlas vlastníka, který by však s ohledem na znárodnění pozemků podle zákona č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě) (*zákon č. 46/1948 Sb.*) nebyl relevantní.

[24] S ohledem na výše uvedené nelze přisvědčit ani námitce stěžovatelky a), podle které je OZNŘ vázána předchozím souhlasem vlastníka, a to i tehdy, byl-li udělen v době nesvobody. Z ustálené judikatury zdejšího soudu se totiž podává, že *„vlastník pozemku je vázán být i konkludentním souhlasem svého právního předchůdce s tím, aby byl tento pozemek užíván jako veřejná účelová komunikace ve smyslu § 7 odst. 1 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích; to však neplatí v případě, kdy k věnování pozemku obecnému užívání jako veřejné cesty došlo v době, kdy byl tento pozemek protiprávně odňat původnímu vlastníku, pokud byl posléze tomuto vlastníku nebo jeho právním nástupcům navrácen v restituci“* (rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2011, čj. 5 As 36/2010-204). Ze spisového materiálu vyplývá, že posuzované pozemky, přes které má sporná komunikace vést, přešly na stát podle zákona č. 46/1948 Sb. a podíl o velikosti ideální $\frac{1}{2}$ k pozemku parc. č. XA měla právní předchůdkyně OZNŘ (PhDr. E. H.) nabýt až na základě rozhodnutí pozemkového úřadu ze dne 17. 12. 1996. Rozhodnutí pozemkového úřadu však nabylo právní moci až dne 11. 3. 1998, tedy po smrti PhDr. E. H. (24. 9. 1997). Je proto zřejmé, že právní předchůdkyně nemohla udělit souhlas s obecným užíváním cesty, kterým by následně byla OZNŘ vázána.

[25] Konečně se zdejší soud zabýval otázkou udělení konkludentního souhlasu, u kterého je též nutné prokázat obecné užívání cesty širokou veřejností. Podle ustálené judikatury NSS platí, že veřejností budou typicky osoby bez právní vazby k přilehlým pozemkům, tj. turisté, houbaři, pejskaři či cyklisti. Za specifických okolností mohou veřejnost představovat i jen vlastníci přilehlých nemovitostí. Není-li však jejich počet vysoký natolik, aby prakticky vylučoval kontrolu vlastníka nad tím, kdo jeho pozemek jako cestu užívá, nelze takové osoby za širokou veřejnost považovat (rozsudek NSS ze dne 31. 1. 2025, čj. 2 As 29/2024-75, zejména body 49, 56, 58 a 66). Z předložených důkazů nevyplývá, že by cestu užíval okruh osob, nad kterým by vlastník nemohl vykonávat kontrolu. Závěr krajského soudu, že nebyly naplněny všechny znaky veřejně přístupné účelové komunikace, je proto logický a odůvodněný.

5. Závěr

[26] Ze shora uvedených důvodů NSS kasační stížnosti podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[27] Stěžovatelky neměly v posuzované věci úspěch, proto jim právo na náhradu nákladů nenáleží (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

[28] OZNŘ mají právo na náhradu jen těch nákladů, které jim vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jim soud uložil. NSS však OZNŘ žádnou takovou povinnost neuložil, proto nemá právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení ve smyslu § 60 odst. 5 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. února 2026

Vojtěch Šimíček
předseda senátu